

**RAPORT KOŃCOWY
Z REALIZACJI PROGRAMU POLITYKI ZDROWOTNEJ**

Data wpływu:	
<p>Gmina Miasto Elbląg ul. Łączności 1 82-300 Elbląg</p> <p>oznaczenie podmiotu składającego raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej</p>	<p>Raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej</p>
Nazwa programu polityki zdrowotnej:	„Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród mieszkańców Elbląga po 65 roku życia z grupy ryzyka”
Przewidziany w programie polityki zdrowotnej okres jego realizacji: 2019-2020 r.	Faktyczny okres realizacji programu polityki zdrowotnej: 16.09.2019 r. – 15.12.2020 r.
<p>Opis sposobu osiągnięcia celów programu polityki zdrowotnej:</p> <p>„Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród mieszkańców Elbląga po 65 roku życia z grupy ryzyka” był przeprowadzony w latach 2019 i 2020. Do programu zostały zaproszone osoby w wieku powyżej 65 lat, zamieszkałe na terenie Miasta Elbląg, które nie były szczepione szczepionką przeciwko pneumokokom i należą do grupy ryzyka – w tym osoby leczące się z powodu przewlekłego nieżytu oskrzeli i astmy oskrzelowej (J40 - J47). Grupa ryzyka określona w Programie oznacza grupę chorób: Przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych. Celem programu było zapobieganie zachorowaniom na inwazyjną chorobę pneumokokową poprzez zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciw pneumokokom wśród populacji objętej programem.</p> <p>W ramach Programu zaszczepiono w latach 2019 – 2020 łącznie 473 osoby, co stanowiło 74% przewidzianej do zaszczepienia populacji. Wpływ na stopień realizacji Programu, zakładającego zaszczepienie 640 osób, miała z pewnością trwająca od marca 2020 r. pandemia koronawirusa. Realizatorzy Programu na ok. 6 miesięcy, ze względu na zagrożenie epidemiczne zawiesili całkowicie realizację Programu.</p> <p>Próba możliwie pełnej oceny efektywności podjętych szczepień przeciw pneumokokom jest narażona na co najmniej kilka czynników obniżających reprezentatywność wyciągniętych wniosków. Najistotniejszym z nich jest zdecydowanie niepełna diagnostyka zakażeń o etiologii pneumokokowej. Badania w tym kierunku podejmowane są praktycznie tylko w przypadkach infekcji ciężkich (inwazyjnych). Nie są badane zachorowania o lżejszych przebiegach, typu zapalenia ucha, oskrzeli, migdałów u dzieci. Podobnie nie jest także diagnozowana laboratoryjnie większość przypadków zapaleń płuc u ludzi starszych. Jak wynika z informacji przekazanych przez Powiatową Stację Sanitarno Epidemiologiczną w Elblągu, zgłaszalność różnych chorób zakaźnych i zakażeń, w tym także infekcji pneumokokowych, w związku z epidemią koronawirusa obniżyła się praktycznie do zera. W przypadkach pojawiania się np. zapalenia płuc u ludzi starszych w 2020 r. diagnostyka była prowadzona jednokierunkowo – SARS-COV-2. W 2020 r. do PSSE w Elblągu nie zgłoszono ani jednego przypadku zakażenia pneumokokami, jednakowoż może to również świadczyć o efektywności realizowanego Programu.</p> <p>Uwzględniając powyższe uwarunkowania oraz brak dowodów wprost na skuteczność szczepień programowych (np. mierzalne zmniejszenie zachorowalności na wszystkie postaci zakażeń pneumokokowych), przeprowadzenie oceny efektywności będzie zawsze obarczone błędem.</p> <p>Wobec tych wątpliwości możliwe jest odnoszenie oceny przeprowadzonych szczepień do efektów uzyskanych przez inne samorządy, realizujące podobne programy przez dłuższy okres. Najbardziej przekonujące dane pochodzą z podsumowań wieloletniego programu prowadzonego przez Miasto Kielce.</p>	

Szczepienia dzieci przyniosły efekt w postaci wzrostu odporności środowiskowej – po 4 latach programu prawie o połowę zmniejszyła się zapadalność na zapalenie płuc w grupie wiekowej do 29 r.ż. O 50% spadła liczba zachorowań na zapalenie płuc w grupie wiekowej powyżej 65 r.ż.

Należy oczekiwać, że uwarunkowania zakażeń pneumokokowych (przebieg, wrażliwość itp.) w populacjach polskich miast, takich jak Kielce i Elbląg są zbliżone. Nie ma więc powodów, żeby korzyści ze szczepień seniorów uzyskane w Kielcach nie powtórzyły się w innych ośrodkach miejskich.

Można więc przyjąć, że efektem przeprowadzonych szczepień w Elblągu w ramach Programu z pewnością jest zabezpieczenie przed infekcjami pneumokokowymi zaszczepionych.

Program oparty na szczepieniach zalecających zachęcił do skorzystania z niego stosunkowo dużą liczbę osób z grupy ryzyka. Odsetek zaszczepionej populacji, do której był on adresowany wyniósł ok. 18%. Takie zainteresowanie świadczy o potrzebie tego typu działań przy założeniu ich finansowania ze środków samorządowych.

Zachęta do szczepień osiągnęła jeszcze jeden skutek - przyczyniła się także do poprawy atmosfery wokół szczepień i podniosła poziom akceptacji tej najskuteczniejszej metody ochrony przed chorobami zakaźnymi.

Charakterystyka interwencji realizowanych w ramach programu polityki zdrowotnej:

- Akcja informacyjna na temat programu:

1. Informacje na stronie Urzędu Miejskiego i w lokalnych mediach (elbląskie portale, tv Truso),
2. Konferencje z udziałem Prezydenta Miasta,
3. Plakaty nt. programu zostały dostarczone do każdej przychodni na terenie Elbląga,
4. Plakaty umieszczono w tramwajach i na przystankach komunikacji miejskiej (dwukrotnie w ciągu roku),
5. Przychodnie realizujące szczepienia kilkakrotnie powiadamiały wszystkich swoich pacjentów o możliwości zaszczepienia, a także zwracały się do innych przychodni z taką prośbą.

- Działania edukacyjne w zakresie zagrożeń związanych z zakażeniami pneumokokowymi, efektów zdrowotnych szczepień, w tym również niepożądanych odczynów poszczepiennych prowadzone były na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej, w formie bezpośredniej i pośredniej:

Edukacja bezpośrednia – była realizowana poprzez rozmowę z lekarzem i pielęgniarką,

Edukacja pośrednia – była oparta o ulotki informacyjne, plakaty oraz informacje na stronach internetowych realizatorów.

Efekty edukacji były sprawdzane poprzez przeprowadzenie anonimowych ankiet dotyczących badania satysfakcji ze sposobu realizacji programu i jakości udzielonych świadczeń wśród rodziców.

- badanie lekarskie kwalifikujące do szczepienia,

- wykonanie szczepienia 1 dawką szczepionki 13-walentnej przeciw pneumokokom.

Wyniki monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej:

W ramach „Programu profilaktycznego przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród mieszkańców Elbląga po 65 roku życia z grupy ryzyka” zaszczepiono łącznie 473 osoby spełniających kryteria włączenia do programu – 275 w 2019 r. i 198 w 2020 r., co stanowi 74% populacji zaplanowanej do udziału w Programie. Nie odnotowano żadnej osoby, która z przyczyn zdrowotnych nie mogła wziąć udziału w Programie, jedynie zostało przesunięte w czasie szczepienie.

W ramach Programu przeprowadzono wśród beneficjentów anonimową ankietę dotyczącą satysfakcji ze sposobu realizacji programu i jakości udzielonych świadczeń. Analiza przeprowadzonych ankiet wykazała, że większość osób ocenia program wysoko i bardzo wysoko. W odniesieniu do oceny poziomu satysfakcji z realizacji Programu, tj.: poziomu wiedzy o oczekiwanych efektach zdrowotnych, poziomu wiedzy o możliwych zagrożeniach związanych z wykonaniem szczepienia i poziomu zadowolenia z uczestnictwa w Programie i objęcia programem szczepień 86% respondentów oceniło bardzo wysoko, a 14% wysoko.

W przypadku oceny jakości udzielonych świadczeń zdrowotnych, tj.: terminowości wykonania szczepień, poziomu usług lekarskich (badania przed szczepieniem), poziomu usług pielęgniarskich (podanie szczepienia) 96% ankietowanych oceniło bardzo wysoko, a 4% wysoko.

Dzięki realizacji Programu wzrosła liczba pacjentów stosujących szczepienia przeciw pneumokokom, zwiększyła się też świadomość zdrowotna wśród pacjentów z grup ryzyka. Prowadzona w ramach Programu kampania edukacyjna przyczyniła się do podniesienia świadomości na temat zagrożeń związanych zakażeniami pneumokokowymi wśród społeczności lokalnej.

Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej
Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2019

Źródło finansowania	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
Budżet Gminy Miasto Elbląg	68.750 zł	Nie dotyczy

Koszty realizacji programu polityki zdrowotnej
Rok realizacji programu polityki zdrowotnej: 2020

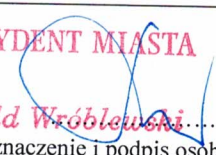
Źródło finansowania	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
1. Budżet Gminy Miasto Elbląg	53.460 zł	Nie dotyczy

Cały okres realizacji programu polityki zdrowotnej

Łącznie:	122.210 zł	Nie dotyczy
-----------------	-------------------	-------------

Informacje o problemach, które wystąpiły w trakcie realizacji programu polityki zdrowotnej	Opis podjętych działań modyfikujących:
--	--

Problem 1: Pandemia koronawirusa, która spowodowała w 2020 r. ok 6-cio miesięczne zawieszenie realizacji Programu	Działanie modyfikujące: zdecydowano o przedłużeniu Programu na kolejny rok.
--	--

Elbląg Miejscowość	12.03.2021r Data sporządzenia raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej	INSPEKTOR Paulina Lutomska oznaczenie i podpis osoby sporządzającej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej
	15.03.2021r Data akceptacji raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej	PREZYDENT MIASTA Witold Wróblewski..... oznaczenie i podpis osoby akceptującej raport końcowy z realizacji programu polityki zdrowotnej